

प्रदेश लोक सेवा आयोग

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तरगत स्वास्थ्य सेवा, आयुर्वेद समूह, जनरल आयुर्वेद उपसमूह, नवौं तह वा सो सरह पदको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रम योजनालाई निम्न अनुसार दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण (First Phase) : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णांक : २००

द्वितीय चरण (Second Phase) : अन्तरवार्ता (Interview)

पूर्णांक : २५

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णांक : २००

पत्र	विषय	खण्ड	पूर्णांक	उतीर्णांक	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या × अंक	समय	
प्रथम	General Subjects	(क) Management	50	40	Subjective	Short Answer Long Answer	6 x 5 2 x 10	3.00 hrs.
		(ख) General Health Issues	50		Subjective	Short Answer Long Answer	4 x 5 3 x 10	
द्वितीय	Technical Subject		100	40	Subjective	Critical Analysis	4 x 15	3.00 hrs.
		Subjective			Problem Solving	2 x 20		

द्वितीय चरण : अन्तरवार्ता (Interview)

पूर्णांक : २५

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुबै हुन सक्नेछ ।
- स्वास्थ्य सेवा अन्तरगतका सबै समूह/सबै उपसमूहहरूको लागि प्रथम पत्र को पाठ्यक्रमको विषयवस्तु एउटै हुनेछ । तर द्वितीय पत्र Technical Subject को पाठ्यक्रम समूह/उपसमूह अनुरूप फरक फरक हुनेछ ।
- प्रथम पत्र को लिखित परीक्षा समूह/उपसमूहहरूका लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन पनि हुन सक्नेछ । तर द्वितीय पत्र को परीक्षा समूह/उपसमूह अनुसार अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ ।
- प्रथम पत्रको खण्ड (क) र खण्ड (ख) को लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिका हुनेछन । (खण्ड - क को लागि एउटा र खण्ड - ख को लागि एउटा) भने द्वितीय पत्रको लागि प्रत्येक प्रश्नका उत्तरपुस्तिकाहरू छुट्टाछुट्टै हुनेछन् ।
- यस पाठ्यक्रममा जे सुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि संसोधन भएका वा संशोधित भई कायम रहेका वा थप गरी संशोधित भई कायम रहेका लाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइने छ ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति : २०८१।०९।२८ गते देखि ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, आयुर्वेद समूह, जनरल आयुर्वेद उपसमूह, नवौं तह वा सो सरह पदको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र : General Subject

(Management and General Health issues)

खण्ड – (क) : 50 Marks

(Management)

1. Management : concept, principles, functions, scope, role, level and skills of managers
2. Hospital management
3. Participative management : concept, advantages and disadvantages, techniques of participation
4. Time management : concept, advantages, and disadvantages
5. Conflict management : concept, approaches to conflict, levels of conflict, causes of conflict and strategies for conflict management, Negotiation skills
6. Stress management : concept, causes and sources of stress, techniques of stress management
7. Appreciative inquiry : concept, basic principles and management
8. Human resource management : concept, functions and different aspects, HRM strategy
9. Planning : concept, principles, nature, types, instrument and steps, logical framework
10. Financial management : concept, approaches, budget formulation and implementation, auditing and topics related to fiscal management, procurement, supply chain management, e-LMIS
11. Leadership : concept, functions, leadership styles, leadership and management effectiveness
12. Coordination : concept, need, types, techniques, and approaches of effective coordination
13. Communication : concept, communication process and barrier to effective Communication, techniques for improving communication
14. Health manpower recruitment and development
15. Organizational structure of Federal, provincial health related ministry
16. Governance : Good governance system in Health Sector
17. Health system, WHO Six Building blocks
18. Sudurpashchim Province Civil Service Act and Regulation
19. Procurement Act, 2063 & Sudurpashchim Pradesh Procurement Regulation, 2078
20. Sudurpashchim Pradesh Good Governance Act, 2075

ΩΩΩ

प्रदेश लोक सेवा आयोग

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, आयुर्वेद समूह, जनरल आयुर्वेद उपसमूह, नवौं तह वा सो सरह पदको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड – (ख) : 50 Marks

(General Health Issues)

1. The Constitution of Nepal (health and welfare issues)
2. National and Provincial Health Policy and Public Health Act
3. Health Sector in current 5 year Sudurpashchim provincial plan
4. Health Services Act 2053, Health Service Regulation, 2055
5. International Health Agencies: multilateral, bilateral, NGOs/INGOs working in Sudurpashchim province
6. Health related Professional Council and related regulations
7. Medical ethics in general and its application
8. Indigenous and traditional faith healing and health mal-practices in context of Sudurpashchim Province
9. Supervision, types and its usage in health sector
10. Monitoring and evaluation system in health sector
11. Health Management Information System
12. Social Health insurance, health care financing and concept of co-payment
13. Importance of water, sanitation and hygiene in public health
14. Disaster and emergency management in health sector, HOPE
15. Effect of environment in public health: air pollution, water pollution, soil and noise pollution
16. FCHVs involvement in health service delivery
17. Community involvement in health service delivery
18. Counseling: - concept, type, importance and its application in health service delivery
19. Cross cutting issues: - GESI, Climate change, health in all policy

ΩΩΩ

प्रदेश लोक सेवा आयोग

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तरगत स्वास्थ्य सेवा, आयुर्वेद समूह, जनरल आयुर्वेद उपसमूह, नवौं तह वा सो सरह पदको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : Technical Subject

1. द्रव्यगुण

- 1.1. ऐतिहासिक विवेचना तथा परिभाषिक शब्दहरू, बर्गहरूको अध्ययन ।
- 1.2. नेपालमा उपलब्ध जडीबुटीहरूको संरक्षण, संकलन, प्रवर्द्धन विधि एवम् वातावरणीय सम्बन्धको अध्ययन ।
- 1.3. जडीबुटी पहिचान गर्ने शास्त्रीय विधि, संकलित द्रव्यको प्रयोग अवधिको अध्ययन ।
- 1.4. द्रव्यहरूको आमायीक एवम् संस्थानिक प्रयोग एवम् मात्राको अध्ययन ।
- 1.5. प्रचलित द्रव्यहरूको रस, गुण वीर्य, विपाक प्रभाव एवम् पार्श्व प्रभावको अध्ययन ।
- 1.6. स्थावर विषहरूको शोधन विधि प्रयोग दुष्प्रभाव एवम् मात्राको अध्ययन ।
- 1.7. निघण्टुहरूको विवेचनात्मक अध्ययनको अध्ययन ।

2. रसशास्त्र, भैषज्य कल्पना

- 2.1. रसशास्त्रको इतिहास, महारस, रस, उपरस, धातु, उपधातु, रत्न, उपरत्न, विष उपविष, आदिका शोधन, मारण, प्रयोग, मात्रा एवम् पार्श्व प्रभावको अध्ययन ।
- 2.2. सामुन्द्रिक द्रव्यहरू जस्तै शंख, सिपी, कौडी, मोति, आदिको परिचय तथा शोधन, मारण आदिको प्रयोग विधिको अध्ययन ।
- 2.3. औषधि कल्पना, औषधि निर्माणशाला सम्बन्धी शास्त्रीय ज्ञान, औषधि बनाउदा अपनाउनु पर्ने सावधानी सम्बन्धी विवेचनात्मक अध्ययन
- 2.4. औषधि भण्डारण एवम् भष्म, आसव, अरिष्टको परीक्षा सम्बन्धी अध्ययन ।
- 2.5. औषधिहरूको गुणस्तर मापन WHO, Good Manufacturing Practice (GMP), अन्तर्राष्ट्रिय QUALITY CONTROL मापदण्ड सम्बन्धी अध्ययन ।

3. रोग एवम् विकृति विज्ञान

- 3.1. रोग उत्पत्ति क्रम, षडक्रिया काल, निदान पंचक, दोष दुष्य समुच्छ्र्चना रोग एवम् रोगी परीक्षणको अध्ययन ।
- 3.2. त्रिविध, षडविध, अष्टविध, दशविध रोगी परीक्षाको अध्ययन ।
- 3.3. निदानका प्राचिन एवम् अर्वाचिन प्रविधी एवम् यसका महत्वको अध्ययन ।
- 3.4. संक्रमण जन्य जिवाणुहरूको बारेमा अध्ययन ।

4. स्वस्थ्यवृत्त

- 4.1. भोजन, पथ्यापथ्य, आहार विशेषायतन, आहार प्रविचार, पांच भौतिकत्व, सन्तुलित भोजन एवम् आहार काल आदिको अध्ययन ।
- 4.2. भूमि, जल, वायु, तेज, वातावरणीय स्वास्थ्य सम्बन्धी अध्ययन ।
- 4.3. दिनचर्या, रात्रीचर्या, ऋतुचर्या, बिहार, योग, ध्यान, आचार रसायन, आदि सम्बन्धी अध्ययन ।

5. अगद तन्त्र

- 5.1. अगद तन्त्र एवम् व्यवहार आयुर्वेदको परिभाषा एवम् महत्व बारे अध्ययन
- 5.2. स्थावर, जंगम, रसायनिक एवम् कृतिम बिषको लक्षण प्रभाव एवम् चिकित्साको अध्ययन ।
- 5.3. बिष, उपबिषको वर्ग, परीक्षा, विषाक्त प्रभाव एवम् चिकित्साको अध्ययन ।
- 5.4. शव परीक्षणका विधि एवम् प्रचलित ऐन कानूनहरूको अध्ययन ।

6. काय चिकित्सा

- 6.1. रोग निदान, चिकित्सा षडविध उपक्रम (क्रिया काल) सम्बन्धी अध्ययन ।
- 6.2. संस्थानिक रोग निदान, पूर्वरूप, रूप, उपसय सम्प्राप्ति चिकित्सा व्यवस्था उपद्रव पथ्य पथ्यादी व्यवस्था सम्बन्धी अध्ययन ।
- 6.3. रसायन, बाजिकरण, नैष्ठिकी चिकित्सा सम्बन्धी अध्ययन ।
- 6.4. आत्याधिक अवस्थाहरूको निदान एवम् चिकित्सा व्यवस्था सम्बन्धी अध्ययन ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा अन्तरगत स्वास्थ्य सेवा, आयुर्वेद समूह, जनरल आयुर्वेद उपसमूह, नवौं तह वा सो सरह पदको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 6.5. पंचकर्म अन्तर्गत पूर्व कर्म, प्रधान कर्म एवम् पश्चात कर्मको अध्ययन ।
- 6.6. पंचकर्म साध्य एवम् असाध्य व्याधी तथा पंचकर्म संग सम्बन्धित उपक्रम एवम् यन्त्र सम्बन्धी अध्ययन ।
- 6.7. चरक संहिताको विवेचनात्मक अध्ययनको अध्ययन ।

7. शल्य तन्त्र

- 7.1. शल्य तन्त्रमा प्रयोग हुने यन्त्र, उपयन्त्र एवम् शस्त्रको बारेमा अध्ययन ।
- 7.2. ब्रणशोथ, दग्ध, सधोब्रण, अर्बुद्ध, अस्थिभग्न, सन्धिच्युत आदिको निदान तथा चिकित्साको अध्ययन ।
- 7.3. क्ष-किरण, षष्ठी उपक्रम तथा निर्मलीकरणको अध्ययन ।
- 7.4. गुद्धगत रोग निदान एवम् चिकित्साको अध्ययन ।
- 7.5. क्षारशुत्र, क्षारकर्म, अग्निकर्म एवम् जलौका कर्मको बारेमा अध्ययन ।
- 7.6. सुश्रुत संहिताको विवेचनात्मक अध्ययनको अध्ययन ।

8. शालाक्य तन्त्र

- 8.1. शालाक्य तन्त्रको एतिहासिक पृष्ठभूमिको विवेचनात्मक अध्ययनको अध्ययन ।
- 8.2. उर्ध्व जत्रुगत मुख, नेत्र, कर्ण एवम् नासागत रोगहरुको निदान तथा उपचार पद्धतिको बारेमा अध्ययन ।
- 8.3. उर्ध्व जत्रुगत रोगहरुमा प्रयोग हुने यन्त्र शस्त्र एवम् नेत्र तर्पण, नस्य कर्म आदि जस्ता कर्महरुको बारेमा अध्ययन ।

9. बाल रोग (कौमारभृत्य तन्त्र)

- 9.1. कौमारको बृद्धि एवम् विकासका बारेमा अध्ययन ।
- 9.2. बालरोग परीक्षा विधिको अध्ययन ।
- 9.3. बालकमा हुने रोगहरुको निदान एवम् उपचारका बारेमा अध्ययन ।
- 9.4. लेहन कर्म एवम् स्वर्णप्राशनको बारेमा अध्ययन ।
- 9.5. काश्यप संहिताको विवेचनात्मक अध्ययनको अध्ययन ।

10. स्त्री एवम् प्रसूति तन्त्र

- 10.1. गर्भधारण, बीजदोष, एवम् मुढगर्भ आदि जस्ता गर्भावस्थामा हुने रोग एवम् त्यसका निवारणका बारेमा अध्ययन ।
- 10.2. गर्भावस्थाको खानपान सावधानी एवम् अनार्तव प्रदर आदि जस्ता स्त्री रोगहरुको निदान एवम् चिकित्साका बारेमा अध्ययन ।
- 10.3. सुरक्षित एवम् उपद्रव युक्त प्रसवको अध्ययन ।
- 10.4. प्रसवकालीन व्याधी एवम् उपद्रवका निवारणका बारेमा अध्ययन ।

ΩΩ THE END ΩΩ